

Sygn. akt IV U 1059/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 września 2016 roku

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie

Wydział IV

w składzie:

Przewodniczący SSO Marzena Górczyńska-Bebłot

Protokolant Oliwia Rajewska

po rozpoznaniu w dniu 15 września 2016 roku w Częstochowie

sprawy W. G. (G.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania W. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

z dnia 22 lipca 2016 roku Nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z dnia 22 lipca 2016 roku Nr (...) i przyznaje ubezpieczonemu W. G. prawo do emerytury od dnia 17 maja 2016 roku.

Sygn. akt IV U 1059/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 lipca 2016 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił przyznania W. G. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że na dzień 1 stycznia 1999 roku ubezpieczony legitymuje się co prawda wymaganym 25-letnim okresem składkowym, nieskładkowym i uzupełniającym, jednakże nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł W. G., domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując się na argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W. G. urodził się w dniu (...). W dniu 11 maja 2016 roku złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury. Wnioskodawca w istotnym dla sprawy okresie do dnia 31 grudnia 1998 roku:

1. od 18 maja 1972 roku do 6 września 1974 roku wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym rodziców;
2. od 7 września 1974 roku do 31 grudnia 1998 roku był zatrudniony w (...) w K..

Z powyższych okresów organ rentowy zaliczył wnioskodawcy do okresów wykonywania pracy w warunkach szczególnych okresy od 1 sierpnia 1983 roku do 20 grudnia 1986 roku, od 6 lutego 1987 roku do 19 października 1990 roku oraz od 3 grudnia 1990 roku do 31 grudnia 1998 roku, w łącznym wymiarze – po wyłączeniu przypadających w nich okresów nieskładkowych (okresy niezdolności do pracy), wynoszącym 14 lat, 4 miesiące i 27 dni.

(v. akta rentowe)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z postanowieniami art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 887), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W myśl art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4).

Co należy rozumieć pod pojęciem „przepisów dotychczasowych” rozstrzygnięte zostało w uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 13 lutego 2002 roku, III ZP 30/01 (OSNP 2002/10/243), w której wskazano, iż zawarte w art. 32 ust. 4 ustawy odesłanie do przepisów dotychczasowych, sankcjonujących obowiązywanie rozporządzenia, można odnosić tylko do tych przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr

8, poz. 43 ze zm.), które regulują materię określoną w przepisie ustawy, a więc wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk, oraz warunki, na jakich osobom wykonującym te prace przysługuje prawo do emerytury. Zachowały zatem moc przepisy § 4-8a określające wiek emerytalny i okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach pracowników wykonujących prace wyszczególnione w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, przepisy § 9-15 określające wiek emerytalny i warunki przechodzenia na emeryturę osób zatrudnionych w szczególnym charakterze, a ponadto przepis § 3 określający ogólny wymagany okres zatrudnienia oraz przepis § 2 ust. 1 stanowiący, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Zgodnie z § 3 w/w rozporządzenia, do uzyskania prawa do emerytury wymagany jest dla mężczyzny okres zatrudnienia w wymiarze 25 lat. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnie wiek emerytalny, wynoszący dla mężczyzn 60 lat, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych (§ 4 ust. 1). Praca w warunkach szczególnych winna być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku (§ 2 ust. 1).

W ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczony spełnia wszystkie powołane wyżej warunki do uzyskania prawa do emerytury, albowiem z dniem 17 maja 2016 roku ukończył 60 lat, nie jest członkiem OFE i według stanu na dzień 1 stycznia 1999 roku posiada okres składkowy, nieskładkowy i uzupełniający w wymiarze 25 lat, w tym ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Spór w niniejszej sprawie dotyczy wyłącznie kwestii, czy odwołujący legitymuje się co najmniej 15-letnim okresem wykonywania pracy w warunkach szczególnych, przy czym poza sporem pozostaje, że pracę w tym charakterze wykonywał on

w uznanych przez organ rentowy okresach zatrudnienia od 1 sierpnia 1983 roku do 20 grudnia 1986 roku (3 lata, 4 miesiące i 20 dni), od 6 lutego 1987 roku do 19 października 1990 roku (3 lata, 8 miesięcy i 12 dni) oraz od 3 grudnia 1990 roku do 31 grudnia 1998 roku (8 lat i 29 dni), co łącznie stanowi 15 lat, 2 miesiące i 1 dzień.

W konsekwencji spór w sprawie sprowadza się wyłącznie do ustalenia, czy organ rentowy prawidłowo z powyższych okresów wykonywania pracy w warunkach szczególnych wyłączył okresy, w których odwołujący przebywał na zwolnieniach chorobowych, tj. okresy od 15 listopada 1991 roku do 24 listopada 1991 roku, od 30 marca 1992 roku do 6 kwietnia 1992 roku, od 25 października 1993 roku do 29 października 1993 roku, od 8 lutego 1994 roku do 11 lutego 1994 roku, od 14 września 1994 roku do 17 września 1994 roku, od 19 września 1994 roku do 30 września 1994 roku, od 7 listopada 1994 roku do 19 listopada 1994 roku, do 21 listopada 1994 roku do 26 listopada 1994 roku, od 13 stycznia 1995 roku do 21 stycznia 1995 roku, od 24 kwietnia 1995 roku do 29 kwietnia 1995 roku, od 1 czerwca 1995 roku do 9 sierpnia 1995 roku, od 8 stycznia 1996 roku do 12 stycznia 1996 roku, od 19 lutego 1996 roku do 24 lutego 1996 roku, od 7 października 1996 roku do 21 października 1996 roku, od 4 listopada 1996 roku do 9 listopada 1996 roku oraz od 22 kwietnia 1998 roku do 31 lipca 1998 roku.

W ocenie Sądu Okręgowego pogląd organu rentowego, iż przy obliczaniu stażu pracy w warunkach szczególnych, nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik po dniu 14 listopada 1991 roku otrzymał wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, jest całkowicie błędny i sprzeczny z orzecznictwem Sądu Najwyższego i sądów powszechnych oraz jednolitym w tym zakresie poglądem doktryny. Zgodnie

z wielokrotnie wyrażanym przez Sąd Najwyższy poglądem, który Sąd Okręgowy

w pełni akceptuje i przyjmuje za własny, wykazanie w dniu 1 stycznia 1999 roku określonego w art. 184 ustawy z 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 obowiązujących po dniu 1 lipca 2004 roku, czyli z pominięciem okresów zasiłków chorobowych. Sytuacja osób wymienionych w art. 184 ustawy, opisywana jako ekspektatywa prawa podmiotowego, polega na spełnieniu się tylko

części stanu faktycznego koniecznego do nabycia prawa, które poprzedza i zabezpiecza przyszłe prawo podmiotowe. Ochrona ekspektatywy może wynikać z jej istoty, lecz może także zyskiwać wzmocnienie w prawie. Funkcję takiego wzmocnienia spełnił art. 184 ustawy emerytalno-rentowej wobec pozostających w toku stosunków nabywania prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach przed dniem 1 stycznia 1999 roku. W przepisie tym ustawodawca utrwalił sytuację osób, które w dniu wejścia w życie ustawy wypełniły warunki stażu szczególnego i ogólnego i zadeklarował ich przyszłe prawo do emerytury w wieku wcześniejszym. Przez wydanie tego przepisu nastąpił stan związania, tj. zobowiązania się przez Państwo do powstrzymywania się od jakiegokolwiek ingerencji w istniejące prawo tymczasowe. Wobec tego przewidziana w ustawie ekspektatywa nie mogła wygasnąć wskutek nowej regulacji ustalania stażu pracy w szczególnych warunkach (patrz: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010 roku, II UK 313/09, LEX nr 604213; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 roku, I UK 12/11, LEX nr 989126; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2012 roku, III UK 99/11, LEX nr 1227193; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2012 roku, I UK 367/11, LEX nr 1215125; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 16 maja 2013 roku,

III AUa 1239/12, LEX nr 1316202; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 5 marca 2013 roku, III AUa 1197/12, LEX nr 1294837; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 28 lutego 2013 roku, III AUa 1495/12, LEX nr 1289754; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 22 stycznia 2013 roku, III AUa 997/12, LEX nr 1267193; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 września 2012 roku, III AUa 17/12, LEX nr 1217729; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 7 marca 2013 roku, III AUa 68/13, LEX nr 1293660; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 grudnia 2012 roku, III AUa 1489/12; LEX nr 1282575).

W konsekwencji powyższego, staż pracy w warunkach szczególnych należało obliczać odwołującemu bez wyłączenia z niego okresów niewykonywania pracy, za które po dniu 14 listopada 1991 roku otrzymał wynagrodzenie lub świadczenia

z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa i wówczas wynosi on 15 lat, 2 miesiące i 1 dzień.

Ubezpieczony legitymuje się zatem okresem pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu w warunkach szczególnych w wymiarze przekraczającym 15 lat oraz jak już wyżej wskazano spełnia wszystkie pozostałe warunki do nabycia prawa do emerytury.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na mocy art. 227 k.p.c. a contrario oddalił wniosek dowodowy ubezpieczonego o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków A. U. i J. Z., albowiem był on zbędny dla rozstrzygnięcia istoty sprawy, a jego przeprowadzenie powodowałoby tylko zbędne przedłużenie postępowania.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz przepisów powołanych w treści uzasadnienia, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 17 maja 2016 roku.